

Pædagogisk læreplan for Børnenes Verden

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.

Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Det levede børneliv her, nu og hver dag, er i fokus. Vores succeskriterie er, at børnene oplever at have en god dag i deres institution. Det betyder noget for, hvordan vi indretter dagen og hvordan vi italesætter vores pædagogiske mål. Hos os skal hverdagslivet være værdifuldt i sig selv.

Legen er hos os både metode og en væren i livet. Børnene skal være skipper på egen båd udi fantasiens hav. Det betyder at legen skal have plads og tid. Det kræver at de voksne skaber legemiljøer ude og inde. Det kræver samtidig daglig vedligeholdelse. Et er, søkort at læse, noget andet skib at føre. Derfor vokser legen ikke bare ud af ingenting. Børnene skal også "lære at lege". De voksne igangsætter derfor også lege og kan gå ind i lege på børnenes præmis.

Dannelse i Børnenes Verden vil være en løbende proces. Deres dannelsesrejse vil være en række reflekteret møder med forskelligheden. Hos os møder de historier, musik, morgensjov, bøger, mad, traditioner, begivenheder m.m. Noget er genkendeligt, mens andet er ukendt. Med intentioner på børnenes vegne, tilbyder de voksne nye verdener og perspektiver som kan føre til leg, fantasi og ny viden.

Vi kan ikke bestemme hvad børnene lærer, men vi kan tilbyde en vifte af muligheder. I Børnenes Verden vil vi understøtte at børnene kan mestre livet. Derfor er selvhjulpenhed i hverdagens rutiner en vigtig komponent i dette. Det er det læringsrum, som børnene møder flest gange, i deres hverdag. Ved at indgå i fællesskabets forpligtigelse og hjælpe med fx borddækning, understøtter vi livsmestring og fællesskab som rammen herom. Vi ved, at læring kræver ro og tid til fordybelse, så når vi skaber dette, har vi succes.

Medbestemmelse er vigtigt i Børnenes Verden. Vi lytter til børnene og følger deres spor og interesser, for at kunne hjælpe dem på deres vej i livet. Det giver os viden om deres nærmeste udviklingszone og bliver derfor et dialektisk fællesskab, børn og voksne imellem. Til samlinger, spisning og på legepladsen betoner vi at alle børn har en værdi i fællesskabet.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Legemiljøer skal indrettes således at de inviterer til leg af forskellig art. De voksne er de centrale spillere i skabelse af det pædagogiske læringsmiljø og skal løbende revurdere det pædagogiske læringsmiljø og om det følger børnegruppens udvikling. Dette gør vi på stuemøder, teammøder og i hverdagen.

Vi arbejder løbende med vores organisering af hverdagen, så vi faciliterer gode pædagogiske læringsmiljøer hele åbningstiden.

Legemanuskripter er en konkret metode, som bruges i Børnenes Verden, for at understøtte at alle børn får lige muligheder for, at kunne indgå i leg igennem deres liv.

Vi betoner at alle har en værdi i fællesskabet. Ved samlinger og spisning får alle børn løbende mulighed for at kunne udtrykke sig og deltage, på deres niveau. Forskning peger på at mindre grupper øger kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø, så dette er vores tilgang. Gruppedannelser og aktiviteter på tværs af stuerne, tilbyder børnene flere relationsmuligheder.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældrerådet er det forum hvor vi i fællesskab drøfter og udvikler den generelle ramme for partnerskabet i det pædagogiske læringsmiljø.

I kontakten med det enkelte barns forældre drøfter vi løbende hvordan forældrene kan understøtte institutions fokuspunkter i familiens arena. Dertil giver dialogen med forældrene os viden om valg af pædagogiske fokuspunkter. Dette er en dialektisk proces, hvor personale og forældre skal arbejde sammen, for at opnå størst effekt hos børnene.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I arbejdet med et pædagogisk læringsmiljø, der tager hensyn til børn i udsatte positioner, indgår vores generelle overvejsler om inklusion af alle børn. Ved at have øje for det inkluderende aspekt i alle vores aktiviteter og gøremål, tilgodeser vi også børn i udsatte positioner. Disse aspekter kan fx være køn, etnicitet, social baggrund og lign.

Fokus skal være på børnenes og vores succeser. Det der lykkedes, skal danne baggrund for det vi giver liv. Refleksionsteam på tværs af begge afdelinger vil være det rum, hvor vi i en generaliseret refleksion udvikler på vores arbejde med børn i udsatte positioner, med fokus på "hvad der virker".

Vi arbejder kontinuerligt med opdeling af børnene i mindre grupper, da erfaring og forskning peger på at dette er virkningsfuldt.

Vi vil i begge afdelinger arbejde med legemanuskripter som metode, til at give alle børn muligheder for at indgå i lege. Metoden understøtter legeforståelse og giver kognitive skemaer at kunne indgå i sociale samspil.

Forudsigelighed er vigtigt for alle børn. Derfor vil skabelse af forudsigelighed i børnene hverdag, være et fokus.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

”Storebørnsgruppen” er en aldersopdelt aktivitet for de største børn i børnehaven. Denne aktivitet udfordrer børnene på deres udviklingstrin, med sigte på at gøre børnene livsduelige og selvhjulpne i deres liv. Selvhjulpenhed ikke kun at kunne tage sko på og klare toiletbesøg, men også at kunne bruge sin fantasi til at løse problemstillinger eller kunne løse konflikter som en god ven. Det pædagogiske læringsmiljø skal kunne differentieres efter at de kommende skolebørn ikke alle er på samme udviklingstrin, men har behov for noget forskelligt.

Det er vigtigt for os, at sammenhæng til børnehaveklassen ses i et længere perspektiv end til skolens start. I Børnenes Verden er sigtelinjen hele livet og børnenes liv efter de forlader os. Derfor er deres kompetencer og livsduelighed noget vi betragter i det lys.

Vi samarbejder med fritidsinstitutionen, både besøg og med andre initiativer der understøtter en god skolestart. Vi deler vores viden med fritidspædagogerne og omvendt klæder de os på, til at understøtte børnene i fremtidig skolegang og fritidsinstitutioner.

Øvrige krav

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I vores børnehave samarbejder vi med det nærliggende landbrug, for at give børnene oplevelser og erkendelser med dyr og langbruget i det hele taget.

På Vesterbro bruger vi biblioteket som en dynamisk samarbejdspartner, der tilbyder forskellige kulturelle muligheder.

Igennem vores forældreråd vil vi afsøge forskellige andre samarbejdspartnere i lokalområdet, herunder muligheden for frivillige kræfter.

Vi samarbejder i forvejen med Københavns Professionshøjskole, som er beliggende tæt ved. Vi vil afsøge om stedet vil samarbejde yderligere med os i eksperimenter med læringsmiljøer.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Igennem de sidste par år har det pædagogiske personale gennemgået efteruddannelse i fysiske læringsmiljøer. Derfor indgår det i vores pædagogiske diskussioner på linje med andre elementer af vores hverdag. I både vuggestue og børnehave tænker de voksne over, hvordan der bedst kan skabes plads til børnenes spor og fysiske udfoldelse. Man må fx køre på motorcykel indenfor, tage naturen ind og legetøj ud.

Vi arbejder med visuel understøttelse af temaer, sprog og børnenes identiteter.

Naturen i børnehaven er et særligt æstetisk rum som tilbyder børnene unikke og omskiftelige fysiske læringsmuligheder. Vores vuggestue besøger af samme årsag børnehaven – for at opleve naturen og dens æstetik.

Vi indretter os løbende med løsninger som kan mere. Det kan være et bord som har bilbane på undersiden eller dukkehuse på den tomme væg. Dette er en løbende proces, som faciliterer flere legemiljøer og udnytter vores fysiske plads. I vores indretning er gruppeopdeling igen i fokus. Jo flere mindre kroge og rum vi kan skabe, jo mere fordybelse kan vi se. Larm og støj vil være naturlige i visse rum og aktiviteter, mens det vil forstyrre i andre. Denne opmærksomhed tager vi med, i dette perspektiv.

Det er en pædagogisk opgave hos os at gøre klar til leg. Derfor afsættes der tanke og hænder til samme.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi skal se det enkelte barns kompetencer og trivsel og udvikling. Det skal være på dagsordenen til stuemøder og være en del af vores samtale med forældrene. Herved understøtter vi de voksnes fælles opmærksomhed på barnets behov. Vi bruger TOPI som trivselsmåling. Vi udvikler på denne metode, med henblik på mere systematisk brug.

Selvhjulpenhed på mange niveauer, er en central værdi for arbejdet med alsidig personlig udvikling. Det er både når vi er i garderoben, når vi spiser og når vi indgyder børnene mod til, at kravle op i træerne. Barnets evne til at kunne og

turde er en emanciperende kraft til videre selvudvikling i vores ramme og barnets liv øvrigt. Børnene skal opleve retten til selvbestemmelse – fx i legen. Derfor bliver gode legekompetencer også set som central i den personlige udvikling.

Sammensætning af de mindre børnegrupper vil have betydning for børnenes personlige udvikling og stiller krav til vores planlægning. Med dette for øje, kan vi både følge børnenes spor og andre gange udfordre dem med alsidige oplevelser.

Relationskompetencen hos de voksne skal sætte dem i stand til at indgyde tillid og skabe tryghed hos børnene. Børnene skal opleve at blive trøstet når de er kede af det og drages omsorg for i deres hverdag.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores hverdag skal være fyldt med forskellige fællesskaber. På turen til Børnehaven oplever barnet allerede det lille fællesskab med et andet i hånden og på sædet ved siden af. I vuggestuen oplever barnet at vennerne hilser, når man kommer om morgenen. Hos os skal vi understøtte så mange af disse små fællesskaber som vi kan. For at børnene får bygget på deres sociale relationer og deres egen relationskompetence, så arbejder stuerne på tværs. Dette giver endnu flere muligheder for positive barn – barn relationer og barn – voksen relationer.

Spisning er en ofte gentaget rutine, hvor vi med maden som fælles 3., dyrker fællesskabet og de sociale sammenspil, når man sender rundt ved bordet og taler sammen.

Morgensjov, samlinger og morgenmøder er et voksenstyret fællesskab. Her dyrker vi opmærksomheden på hinanden og på fælles emner. Det kan være turtagning, fælles opmærksomhed eller det at tage ordet, der kan være i fokus. Det er en øvebane i det forpligtende fællesskab.

Mindre grupper giver bedre muligheder for relationsdannelse børnene imellem. En dynamisk opdeling hvor fx aldersopdeling er en mulighed, giver et større rodnet af relationer og leg. Forpligtende fællesskab dækker også over når børnene opfordres til at hjælpe hinanden. Dette opdyrkes som en værdi i alle børnegrupperne. At hjælpe og dermed forpligte sig overfor hinanden, sker også når børnene bidrager til borddækning og andre praktiske gøremål.

Legen dyrker vi som det forum hvor børnene på egen hånd træner deres sociale kompetencer. De voksne støtter dette som vejledere, initiativtagere og som "medleger" på børnenes præmisser.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I alt hvad vi gør i Børnenes Verden vil sprog og kommunikation, være en integreret del. Vi kan ikke gøre vores arbejde uden at kommunikere. De voksnes sprog skal strække børnenes sprog. Vi skal via vores eget sprog bidrage til børnenes ordforråd. I den daglige dialog med børnene og med en opmærksomhed på turtagning og at give børnene tid til at svare – der giver vi mulighed for sproglig udvikling. Dialog skal også faciliteres blandt børnene i deres leg og i rutinesituationer. Dialog skal inviteres til og det gør den voksne også med sit kropssprog. Især i vuggestuen er dette et fokus, da børnenes sprogforståelse er gryende.

Fortællekultur vil være en overskrift vi arbejder under. Det kan være mundtlig fortælling, bøger, musik, sang/sanglege, dialogisk læsning og frit fabulerende ord. Disse forskellige greb skal understøtte udviklingen af det fortællende barn.

Vores fysiske miljø skal inspirere til samtale og børnenes interesser. Vi vil understøtte børnenes tidlige literacy ved, at der er bøger til rådighed og bogstaver indgår som visuelle elementer i indretningen. Når de voksne læser sammen med børnene, vil fx samtale om læseretning, forside, forfatter og bogstaver være en naturlig del. Ord og begreber fortykkes ved at de voksne bruger begreber nuanceret. Det kan være at omtale en politibetjent som både en mand og kvinde. Det kan være at anskueliggøre at familier kan bestå af mange kombinationer. Det kan være at lege med ord, sammen med børnene.

Viden om børns sprogtilegnelse er en forudsætning for det gode sprogarbejde. Derfor er løbende efteruddannelse for personalet en prioritet.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Børnenes Verden er der plads til børnenes udfoldelse. Det er en plads, som skabes af de voksnes rummelighed og deres evne til gøre fysisk plads. Børnenes naturlige glæde ved kropslig udfoldelse, får derved mulighed for at vokse naturligt. I børnehaven udnytter vi naturens forskellige fysiske rum, ved både at lade børnene opdage og udforske samt ved at vise dem vejen. I vuggestuen udnytter vi hver en krog og lader børnene gå på opdagelse både under bordet og ovenpå bordet.

Vi bruger blandt andet pædagogisk idræt som tilgang i det pædagogiske læringsmiljø. Denne tilgang har vi god erfaring med, når det handler om motivationsfaktor i forskellig form for bevægelse. Nogle af de voksne er særligt vidende om tilgangen og vidensdeler med de andre.

Vi bruger forskellige arenaer som sanse og motorisk læringsrum. Vi laver motorikbaner i vuggestuen og bruger den lokale gymnastiksal. I børnehaven bliver naturen brugt, med klatring, slackline, træer og bakker.

De voksne bruger sig selv i det pædagogiske læringsmiljø ved at lege med børnene, hvor bevægelse indgår. Det kan være fangelege, fagtelege, sanglege eller noget helt andet. Her åbner vi for muligheden dannelsen i kropslighed og bevægelsesglæde via konkrete aktiviteter. De voksne viser vejen, ved selv at turde gå med i den fysisk aktive leg. Krop imiterer krop og det bruger de voksne i deres tilgang

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores udflytterbørnehave giver os en særlig styrke i dette læreplanstema. Naturen i børnenes hverdag vil give dem en særlig æstetisk og sansemæssig forbundenhed. Denne forbundenhed starter allerede i vuggestuen, når de kommer på besøg i børnehaven. De mindste møder også naturen på vuggestuens legeplads og i de lokale parker.

I børnehaven har vi et naturværksted, hvor børnene kan undersøge naturens lovmæssigheder og eksperimentere med elementer fra naturen. Det er et konkret læringsrum som spiller sammen med naturen uden for døren. Det er stedet hvor vores sciencepædagogik udvikles. I børnehaven har vi en særlig viden, da vi har en kommende friluftvejleder, som inspirerer børn og voksne til brugen af naturen.

Naturen findes dog også i de helt små ting i hverdagen. Børnene får erfaringer med naturen, når de leger med isklumper inde på stuen eller leder efter små dyr i sandkassen. Dyr har mange af vores børns interesse og vil ofte være et spor vi kan forfølge. Det kan være sange om Giraffen Gumle men også Rødhætte og Ulven. Det kan være, når børnene kan lege med bondegårdsdyr i vores tilrettelagte legemiljøer, men også når børnene fanger frøer ved vandhullet.

Som en del af udviklingen af det pædagogiske læringsmiljø, vil vi opbygge en kapacitet til dyrehold. Udviklingen af dette vil være et sammenspil med børn, forældre og os selv.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Hos Børnenes Verden skal kulturen være noget der både skabes og opleves. Børnene skal opleve forskellige kunstformer i deres liv. I et dannelsesperspektiv åbner vi børnenes øjne for noget, de ikke kendte i forvejen. De æstetiske læreprocesser er dog allestedsnærværende i vores hverdag – hvilket vil være børnenes daglige møde med æstetikken. Særlig faglig viden om æstetiske læreprocesser er til stede i institutionen og vil inspirere hverdagen.

Den æstetiske dannelsesrejse er også mødet med fortællingens mange former. Når vi læser bøger, synger sange, fortæller historier, kigger på billeder eller spiller teater for hinanden, så møder børnene kulturen. Fornemmelsen for den kreative skabende kraft starter når vi synger sammen til samling. Her kan barnet mærke at kunne og turde noget, sammen med andre. Det sker fx når vi gør historierne levende i leg.

Værksteder findes i begge afdelinger. I børnehaven har vi et fast rum, hvor børnene kan få erfaring med skabende processer. I vuggestuen er det kreative værksted, noget vi bygger op på stuen. Vi tager udvalgte materialer med ind, som børnene kan arbejde med.

Mødet med kultur er en lang række møder med forskellige inspirationer. Museumsbesøg er en slags inspiration. Et udvalgt stykke musik eller en musikvideo er en anden slags inspiration. På vores refleksionsmøder vil vi løbende evaluere på de inspirationstyper som vi præsenterer. Det vil være mødet med traditioner og følge børnenes fantasi og spor.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Børnenes Verden vil vi oparbejde en systematisk refleksions- og evalueringskultur. Vi har faste mødefora, hvor vi reflekterer på hverdagen, planlægger og drøfter barnets udvikling.

Stuemøderne er det forum hvor vi drøfter det helt nære og planlægger det pædagogiske læringsmiljø. Teammøder er afdelingens koordinering af det pædagogiske læringsmiljø og planlægningen af de fælles aktiviteter og indsatser. Her reflekterer vi også på afdelingens pædagogik og evaluerer på vores pågående aktiviteter.

Refleksionsteams er sammensat på tværs af afdelingerne og har som mål at udvikle på læreplanarbejde i hele institutionen. Vi eksperimenterer med vores tilgang, som en vekslen mellem faste refleksionsformer og afprøvning af nye. Det faste former er reflekterende team og en systematisk indsamling af praksisfortællinger. De eksperimenterende former kunne være snaplog eller vignetmetoder. Hos os bruger vi prøvehandling som metode til at udvikle os sammen.

Vi bruger SMTTE som værktøj til planlægning og evaluering af både vores hverdag og særlige forløb. Via Aula dokumenterer vi hverdagen både på skrift og foto.

Evaluering af læreplanen

Herunder kan du læse om vores evaluering af læreplanen i Børnenes Verden

Vi har lavet et tilbageblik på 2024 med henblik på hvor vi lykkes nu og hvor der er plads til udvikling.

Alsidig personlig udvikling

Dette lykkes vi med:

- Når der er stuemøder med børnene på dagsordenen
- Når vi afholder trivsels samtaler med forældrene om børnenes udvikling
- TOPI -> systematik i at kigge på hvert enkelt barn ud fra samme udgangspunkt
- Det virker når vi systematisk arbejder med børns selvhjulpenhed i alle parametre
- Når vi opdeler børnene i mindre grupper
- Når vi opdeler børnene efter individuelle behov, deres udviklingspotentialer og legerelationer

- Det virker for børnene når vi tilbyder mange forskellige pædagogiske aktiviteter/lege som kan give dem redskaber til selv at kunne byde ind i relationer og gøre sig spændende for de andre børn
- Genkendelighed virker
- Når vi giver hverdagen værdi i sig selv og fokuserer på alle de basale erfaringer
- Når vi giver legen værdi i sig selv og som øverum på at blive klar til livet – fremfor at blive klar til næste skridt -> Børnehave/skole
- Når vi inddrager børnene som en del i at få dagen til at hænge sammen (eks. oprydning, hjælpe hinanden indbyrdes)
- Når vi sammensætter børnene i grupper med børn de normalt ikke leger med (social dannelse) og når vi tilbyder dem forskellige fællesskaber
- Når vi er opmærksomme på forskellige deltagelsesmuligheder og tilrettelægger praksis derefter.

Her ser vi plads til udvikling:

- Inddrage børneperspektivet i planlægning og udførsel af aktiviteter
- At afsætte tiden til at anerkende og sætte ord på det enkelte barns følelsesliv
- Hems i BH er indrettet med henblik på at skabe en hjemlig stemning, som både indbyder til restaurant/køkkenleg, der er også mulighed for at klæde sig ud.
- Bøger er i børnehøjde og der er i det store rum i BH indrettet et læsehjørne, med sofa og puder.
- Vuggestuen har også indrettet læsehjørner på hver stue, hvor bøger er i børnehøjde.
- Vuggestuen er i gang med et forløb med optimering af læringsmiljøer.

Social udvikling

Dette lykkes vi med:

- Dele op i mindre grupper både i rutiner og aktiviteter
- Aldersopdelte grupper på tværs
- At børnene hjælper hinanden i rutine situationer

- Fokus på den gode modtagelse; så børnene får en oplevelse af at være en vigtig del af fællesskabet
- At skabe rum for både voksen- og børneinitierede lege
- At de voksne er opmærksomme på deres positioner (foran, ved siden af, bagved)

Her ser vi plads til udvikling:

- Fastholdelse af ugeplaner og opdeling i mindre grupper
- Alle børns kvaliteter kommer i spil
- Større fokus på det gode samspil - voksen/barn og barn/barn

Kommunikation og sprog

Dette lykkes vi med:

- Fælles tema i vuggestuen med fokusord, sangbøger og bøger
- Historier i bussen/børneradio om eftermiddagen
- Samtaler med børn i bussen om morgenen enten voksen/barn eller barn/barn
- Bøger i bussen om formiddagen til dem som ønsker det
- Strække sproget og sætte tempoet ned
- I børnehaven har der været fokus på at give få beskeder ad gangen.
- BH arbejder med fælles handleplaner, hvor temaerne vi arbejder ud fra er knyttet op på TOPI vurderingerne, herunder arbejdet med Fri for mobberi, som indbyder til kommunikation og sprog.
- Alle grupper i BH arbejder med samlinger for børnene, som indeholder sang, bøger og snakke.
- Både BH og Vug bruger rutinesituationer som en oplagt mulighed for samtaler med børn, særligt måltiderne, skiftesituationer og når børnene er delt op i mindre læringsgrupper.
- Legemanuskripter er i vuggestuen en del af praksis
- Begge afdelinger arbejder med benævnelse og pegegestik
- Særligt i vug er der stort fokus på den non verbale kommunikation.

- Vuggestuen arbejder systematisk med sprogtrappen i arbejdet med børn.
- Systematisk gennemførsel af sprogvurderinger på alle 3 og 5 årige børn i BH
- Læringsmiljøer - fysisk

Her ser vi plads til udvikling:

- I BH at give en besked ad gangen
- I vug at de leger mere med sproget og får flere rim og remser i spil
- At huske dialogisk læsning frem for oplæsning i begge afdelinger
- At skabe genkendelighed mellem afdelingerne fx i form af eventyr, sange, lege ala stærkt samarbejde.

Krop sanser og bevægelse

Dette lykkes vi med:

- Fælles handleplanerne i BH som alle grupper arbejder ud fra har krop og bevægelse som et element ud af tre.
- BH har haft ressourcepædagogiske forløb hvor indsatsen har centreret sig om at "uddanne" alle medarbejdere, til at blive fortrolige med forskellige bevægelseslege.
- Storebørnsgruppen arbejder koncentreret med stikbold, Kaptajnen kommer, ærteposetagfat mfl. som en del af stærkt samarbejde.
- Vug arbejder med morgensjov - hvor fokus er på forskellige bevægelsesaktiviteter.
- Vug arbejder hver fredag med levende legeplads - forskellige motoriske sanglege.
- Begge afdelinger arbejder med selvhjulpenhed igennem hele dagen.
- Begge afdelinger arbejder med vandleg, sansemotorik og motorik bane.
- Bh kører forløb med børnemassage som en del af fri for mobberi.
- Generelt i BH skaber naturen gode muligheder for at anvende kroppen, klatre i træer, gå i ujævnt terræn, kravle op og ned mm.

Her ser vi plads til udvikling:

- Systematik i at alle børn i vug bliver præsenteret for det samme på alle stuer.
- At der i BH holdes fast i de gode rutiner med at skabe bevægelseslege på pladsen i middagsstunden.

Natur, udeliv og science

Dette lykkes vi med:

- Børnehaven får et naturligt kendskab til vejr fænomener, da de er ude hele året i alt slags vejr
- Begge afdelinger anvender naturen og de forskellige årstider til projekter. Børnehaven tager posevis af kastanjer med hjem til vuggestuen, til kreative projekter.
- Naturligt kendskab til insekter, småkryb, frøer og salamander. I vuggestuen har de kriblekrable tema, hvor børnehaven leverer insekter i syltetøjsglas til brug i vuggestuen. Børnehaven lærer hvilket miljø dyrene bor i og hvordan man passer på små levende væsner.
- Fra jord til bord. Børnehaven samler æbler, nødder, brombær, vilde jordbær og anvender til spiselige formål.
- Vuggestuens store børn kommer på en ugentlig tur i børnehaven og får kendskab til natur og udeliv.
- Vi anvender naturfænomener som vand og frostvejr til science projekter. Der bliver ligeledes eksperimenteret med ufarlige kemiske processer til fremstilling af en vulkan.
- Børnehavens årlige plantedag med forældre/familiemedlemmer.

Her ser vi plads til udvikling:

- Mere fokus på 'Fra jord til bord'. Herunder også mere mad på bål, have en nyttehave som børnene lærer at tage ansvar for at passe den.
- At vi anvender naturen mere bl.a. til kreative projekter.
- Udvide naturens processer, fx ved at følge en frøs udvikling fra haletudse til frø.

Kultur, æstetik og fællesskab

Dette lykkes vi med:

- Synge sange; både med kort, store sange, sangkufferter, med kroppen og som rytmik
- Høre musik; på pladsen i børnehaven, fredagsdisco i vuggestuen, afslappende musik inden børnene skal sove og lydbøger efter en lang dag i skoven.
- Bøger og højtlesning er en stor del af hverdagen
- Storebørnsgruppen kommer på ture ud af huset og får oplevet forskellige dele af kulturlivet
- Børnene bliver præsenteret for eventyr, som kan udspille sig i deres lege
- Kreative aktiviteter; begge afdelinger laver aktiviteter med forskellige kreative virkemidler
- Traditioner; når vi fejrer jul, eid, halloween, påske og præsenterer børnene for forskellige kulturer gennem pynt, mad og musik.
- Familiehus i vuggestuen med billeder af børnenes familier, som samtaleemne om familieformer.
- At få børnene til at være en del af flere fællesskaber, både på stuen/gruppen, i mindre grupper, på tværs af huset og hele BørnenesVerden
- Vuggestuens ture til børnehaven om onsdagen

Her ser vi plads til udvikling:

- At vi er afstemt i hele institutionen om traditioner og har en rutine for afholdelse af dem
- Systematik i at børn bliver præsenteret for de samme eventyr/historier/bøger både i vuggestuen og børnehaven, som er en del af deres dannelse hos os
- Invitere naturen med ind i det kreative rum
- At vuggestuen bliver bedre til at anvende kulturtilbud i byen